

LAKIALOITE 86/2010 vp

Laki järjestyslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Järjestyslain mukaan koiran pitäminen vapaana julkisella paikalla on Suomessa kiellettyä. Tästä huolimatta eivät useimpien ihmisten kimppuun hyökkäneiden koirien omistajat ole välittäneet velvollisuudestaan pitää ne kytkettyinä tai koirat ovat olleet niin kookkaita, etteivät omistajat ole pystyneet niitä hallitsemaan. Tästä esimerkiksi on muutama viime aikojen uutisointi: Turun Sanomissa: "Koirat hyökkäsivät miehen kimppuun, mies sai vakavia vammoja" ja Kalevassa: "Koira puri seitsemää lasta leikkipuistossa". Suomessa on sattunut viime aikoinakin useita tapauksia, joissa koirat ovat hyökänneet sivullisten kimppuun ja aiheuttaneet näille eriasteisia vammoja. Osassa tapauksista uhreille aiheutuneet vahingot ja vammat ovat olleet merkittäviä, useita leikkauksia ja pitkälistä hoitoa vaativia. Koirille ja niiden omistajille hyökkäyksestä tulleet seuraukset tapahtumien vakavuuteen suhteutettuna ovat olleet mitättömiä.

Useissa tapauksissa koiran hyökkäyksen kohteeksi joutuneet ihmiset eivät ole ymmärtäneet tehdä rikosilmoitusta tapahtuneesta. Myöskään poliisin kutsuminen ei ole auttanut, sillä partion saapuessa paikalle välikohtaus on useinmiten jo päättynyt. Monissa tapauksissa koirat ovat ehtineet karata eikä niitä ole saatu jäljitettyä. Koirat, jotka ovat hyökänneet ihmisten kimppuun, todennäköisesti tekevät sen myös uudelleen.

Koirien aiheuttamat vaaratilanteet ja onnettomuudet tulee estää aiempaa tehokkaammin. Ennen kaikkea tarvitaan ennaltaehkäiseviä keinoja. Nykyisellään koirien kohtalosta päättää tapahtumien yhteydessä päivystävä poliisi. Poliisi

ei kuitenkaan aina ole riittäviä tietoja tapahtumien kulusta. Myös koirien aiheuttamien vammojen vakavuutta voi olla vaikea arvioida. Koirille voi olla hankalaa löytää väliaikaista sijoituspaikkaa. Tämä on vaikeuttanut häirikkökoirien takavarikointia. Lopullisen päätöksen koirien kohtalosta tekee käräjäoikeus. Käräjäoikeuden päätöksellä koira voidaan määrätä lopetettavaksi ja omistajalle voidaan määrätä eläintenpitokielto.

Lähes kaikissa tapauksissa ihmisten kimppuun hyökänneet koirat ovat olleet taistelu- ja laumanvartijakoiriksi jalostettuja tai niistä polveutuvia sekarotuisia koiria. Tällaisia koiria ovat muun muassa bullterrierit, pitbullterrierit ja etelävenäjänpaimenkoirat, joilla on muita koiria suurempi taipumus käyttäytyä aggressiivisesti. Koska taistelukoiria ei lähtökohtaisesti ole jalostettu ihmisten kotikoiriksi, ei niitä sellaisina tule myöskään pitää.

Muissa Pohjoismaissa tähän tosiasiaan on havahduttu. Tanskassa kiellettiin heinäkuun alussa taistelu- ja laumanvartijakoiraksi luokiteltavien koirarotujen pitäminen pitkälti niiden ihmisille aiheuttamien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien vuoksi. Kiellettyihin koirarotuihin kuului muun muassa keskiaasian- ja kaukaasianpaimenkoiria. Ruotsissa maatalousministeri on julkisuudessa ottanut kantaa taistelu- ja laumanvartijakoirien kieltämiseksi kaupunkioloissa.

Suomessa näille roduille ei ole mitään rodulle ominaista käyttöä. Muualla maailmassa taistelu- ja laumanvartijakoiria käytetään muun muassa vuoristoseuduilla hyötyeläinpaimennukseen,

jossa koiran kuuluu torjua sudet, karhut ja karjavarkaat.

Aggressiivisten koirien ihmisille aiheuttama uhka on todellinen. Vuosina 1998—2008 Tanskassa arvioitiin kansanterveyslaitoksen onnettomuusrekisterin mukaan hoidettavan vuosittain 8 000—9 000 ensiapua vaatinutta koiran ihmiselle aiheuttamaa vammaa. Suurin osa (67 %) vammoista tuli koiran puremista. Neljäsosa vammoista aiheutui muunlaisista koiran aiheuttamista vaaratilanteista, kuten koiran kaadettua uhrin tai omistajan loukaannuttua koiraa ulkoiluttaessaan. Taistelu- ja laumanvartijakoirat aiheuttavat myös paljon vahinkoa muille koirille.

Suomen lainsäädännön tulee seurata muiden Pohjoismaiden esimerkkiä, ja kotieläimiksi soveltumattomien koirien pitäminen lemmikkeinä tulee kieltää. Tanskan mallin mukaisesti taistelu- ja laumanvartijakoirat tulee kieltää kokonaan. Kiellon tulee koskea näiden rotujen sekä niiden sekoitusten ostamista, omistamista ja kasvattamista. Epäselvissä tapauksissa koiranomis-

tajalla on oltava todistustaakka eli hänen tulee pystyä todistamaan koiransa rotu tai rotutyyppi. Jos tämä ei onnistu heti, voi poliisi ottaa koiran tilapäisesti haltuunsa. Poliisilla on oltava myös lupa lopettaa koira, jos se osoittautuu kuuluvaksi johonkin kielletyistä roduista. Lisäksi jo nyt olemassa olevat, jatkossa kiellettyihin rotuihin kuuluvat koirat tulee pitää kytkettyinä ja varustaa kuonokopalla.

Taistelu- ja laumanvartijakoirat ovat rodulle ominaisessa käytössä varmasti paikallaan, mutteivät missään tapauksessa kotikoirina. Suomessa näille koirille rodulle ominaista käyttöä ei ole. Suomessa on saatavana laumanvartijan tehtävään soveltuvia koirarotuja. Nämä rodut ovat huomattavasti helpompia hallita, ja ne ovat luotettavia. Taistelu- ja laumanvartijakoirien täyskielto ei siis olisi rajoite tai este millekään elinkeinolle.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

järjestyslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään järjestyslain (612/2003) 14 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1195/2003, uusi 5—7 momentti seuraavasti:

14 §

Koirakuri

Tämän pykälän 6 momentissa määriteltyjen, ennen tämän lain voimaantuloa olemassa olevien taistelu- ja laumanvartijakoirien tulee aina olla kytkettyinä ja kuonokopalla varustettuina.

Seuraavien taistelu- ja laumanvartijakoirarotujen sekä niihin pohjautuvien monirotuisten koirien pitäminen on kiellettyä: amerikanstaffordshirenterrieri, amerikanbulldoggi, Dogo

Argentine, Fila brasiliero, Boerboel mastiff, Tosa, Kangal, Sarplanina, Tornjak, keskiaasianpaimenkoira, kaukaasianpaimenkoira ja etelävenäjänpaimenkoira. Rodunmäärittelyn epäselvissä tapauksissa koiran omistajan tulee kyetä todistamaan koiransa rotu tai rotutyyppi.

Mikäli taistelu- tai laumanvartijakoira aiheuttaa vaaratilanteen tai vahinkoa ihmisille ja toisille koirille, poliisiviranomaisella on oikeus ottaa tällainen koira haltuun ja myös harkintansa mukaan lopettaa koira.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2010

Pertti Hemmilä /kok